

DEMOKRATA POLSKI.

Demokrata Polski wychodzi cztery razy na miesiąc. Prenumerata na ćwierć roku czyli na 12ście półarkuszy, wynosi franków trzy.

Adres Redakcyi à M. Albert, 48, rue de Poitou, à Paris. Prenumeratę można także nadsyłać à M. Wiśniowski 48, Tournelles à Versailles Seine et Oise).

Dnia 11 kwietnia 1846.

Dla sprostowania dat ostatnich wypadków w kraju, często mylnie przez dzienniki emigracyjne i obce podawanych — zamieszczamy ich rys chronologiczny który czytelnicy *Demokraty* mogą za prawdziwy uważać.

18 *lutego*. — O godzinie 8^{ej} z rana Austriacy wkraczą do Krakowa pod dowództwem Jenerała majora Collin. Siła ich wynosi 2 bataliony piechoty, 2 szwadrony Szwoleżerów i 3 działa artylleryi lekkiej.

19 *lutego*. — Załoga austriacka wzmacnia się jeszcze jednym batalionem piechoty.

20 *lutego*. — Powstańcy rozpoczynają atak w okręgu krakowskim, a mianowicie w Chrzanowie, Trzebini, Jaworznie i Krzeszowicach — Austriacy są zniesieni i rozproszeni.

21 *lutego*. — O godzinie 4^{ej} z rana rozpoczyna się walka w Krakowie przeciw Austryakom i milicyi krakowskiej — ogień trwa do 8^{ej} z rana — powstańcy odparci cofają się w okrąg Rzeczypospolitej, a Austriacy rozkwaterowują się w mieście na spoczynek. — O godzinie 10^{ej} zaalarmowani stają w szyku bojowym. Wychodzi zakaz chodzenia po ulicach. — Strzelanie do pokazujących się na ulicy a bezbronnych mieszkańców — kilkanaście osób, między temi kilka kobiet i dzieci zabitych. O godzinie 3^{ej} po południu Kraków ogłoszony w stanie oblężenia i ustanowiony sąd doraźny wojskowy na schwytanych z bronią w rękę. — O godzinie 6^{ej} wieczorem nakazano oświecić domy — wojsko stoi noc całą pod bronią.

22 *lutego*. — Austriacy stoją dzień cały pod bronią w szyku bojowym. Zegary zatrzymane również jak dnia poprzedniego, dzwonić także nie wolno. — O godzinie 6^{ej} wieczorem Austriacy i milicya krakowska rozpoczynają odwrót na Podgórze — w godzinę miasto od nich wolne, ściągają most, pozostawiając tylko 80 żołnierzy na posterunkach.

O godzinie 8^{ej} wieczorem staje Rząd Narodowy Rzeczypospolitej Polskiej, osoby składające go : Tyssowski Jan, Grzegorzewski Aleksander, Gorzkowski Ludwik, Sekretarz, Rogawski Karol — Rząd ogłasza protokół zawiązania się, Manifest z podpisami wszystkich członków i Ustawę Rewolucyjną. Oddziały powstańców przybywają w nocy do Krakowa. Między Austryakami na Podgórzu z powstańcami w mieście, ogień trwa noc całą.

23 *lutego*. — Ustanowienie władz i organizacja powsta-

nia. Powstańcy z różnych stron przybywają do miasta. Austriacy ustępują z Podgórza i Wieliczki.

24 *lutego*. — Dobrowolne rozwiązanie się Rządu Narodowego, który składa władzę dyktatorską w ręce Jana Tyssowskiego — Powstańcy zajmują Podgórze i Wieliczkę — Z Wieliczki górnicy przychodzą z processją do Krakowa — Oddział powstańców złożony ze strzelców, kossynierów i jazdy pod dowództwem Suchorzewskiego, wychodzi do Galicyi, mija Wieliczkę i dochodzi do Gdowa. — Dyktator ustanawia ministerya, mianuje naczelnym wodzem Skarzyńskiego Erazma i wydaje odezwę do braci Izraelitów.

25 *lutego*. — O godzinie 5^{ej} z rana, Wieszniewski Michał, przywłaszcza sobie władzę dyktatorską — o godzinie 9^{ej} z rana Tyssowski odbiera mu ją na powrót. Sąd Rewolucyjny ogłasza go zdrajcą Ojczyzny i wyjmuje z pod prawa. — Pierwsze posiedzenie klubu zawiązanego przez Edwarda Dembowskiego.

26 *lutego*. — Suchorzewski, porażony pod Gdowem, piechota wycięta, konnica cofa się w nieładzie do Krakowa, Austriacy zajmują Wieliczkę. — W kościele Panny Maryi nabożeństwo z processją po mieście, ksiądz Solarski ma kazanie — utarczka pod Michałowicami oddziału jazdy powstańców z kozakami. — Drugie posiedzenie klubu.

27 *lutego* — Kilkudziesięciu księży w processyi, w towarzystwie 40tu strzelców pod dowództwem Edwarda Dembowskiego, wychodzą do Galicyi dla nakłonienia chłopów do popierania sprawy publicznej. — O 6tej wieczorem Austriacy atakują Podgórze — silna utarczka, Podgórze zajęte, powstańcy cofają się do Krakowa i most ściągają. — Austriacy napadają na processję wyszłą z Krakowa, kilku księży ginie, między niemi ksiądz Solarski, reszta zabrana do niewoli.

28 *lutego*. — Cały dzień trwa ogień z ręcznej broni między powstańcami w mieście a Austryakami na Podgórzu.

1 *Marca*. — Austriacy żądają poddania Krakowa, wydania członków rządu i kilkunastu innych osób, a zatóczywszy działa na Krzemionki grożą bombardowaniem. 48 godzin czasu dają do namysłu.

2 *Marca*. — Dyktator postanawia przedrzeć się do królestwa kongresowego lub do Galicyi. — Moskale żądają poddania się miasta, obiecują przebaczenie powszechnie.

Jenerał Paniutyn wydaje odezwę do mieszkańców Krakowa. — Dyktator upoważnia ministrów aby po jego wyjściu z miasta z wojskiem, zastępczo sprawowali władzę.

3 Marca. — O godzinie 4tej z rana Dyktator z powstańcami opuszczają Kraków i stają przed wieczorem w Krzeszowicach. O godzinie 2ej po południu Moskale zajmują Kraków. O godzinie 4ej Austriacy wchodzą także do miasta. — Dyktator zwołuje w Krzeszowicach radę wojenną. — Siły nieprzyjacielskie otaczają powstańców, niepodobieństwo przerznięcia się do królestwa kongresowego lub do Galicji. Rada postanawia poddać się Prusakom, i wysła trzech pełnomocników do traktowania z niemi.

4 Marca. — O drugiej z rana powstańcy ciągną z Krzeszowic do Pruss. Siła ich wynosi 200 jazdy, 600 piechoty kossynierów i strzelców i jedno działko trzy funtowe. O godzinie 3ej po południu Prusacy zajmują oddziały powstańców — złożenie broni.

W obecnym numerze zamierzylimy poczynić uwagi nad listem papieskim do Biskupa Tarnowskiego, który już daliśmy poznać czytelnikom, — ale wyręczeniu w tém przez *Dziennik Narodowy*, wolimy jego rozumowania przytoczyć. Czynimy to tém skwapliwiej, iż dotąd nie byliśmy weale z nim zgodni w uważaniu postępowania Papieża, i zarzucaliśmy mu iż dla katolicyzmu zapomina o Polsce. W wspomnianym artykule *Dziennik* przemawia nie tylko jako katolik, ale zarazem jako Polak, jak należy aby przemawiali wszyscy księża Polscy pomni na obowiązki względem Ojczyzny, i na potrzeby sprawy narodowej.

Po rozebraniu iż list Papieża mógł być napisany w pierwszych dniach Lutego, *Dziennik Narodowy* tak się następnie wyraża :

« Przystępuję do uwag nad listem papieskim, biorąc go takim jakim jest, ani zmniejszając, ani powiększając jego ważności i znaczenia. A najprzód, jako katolicy, jako prawowierni synowie kościoła, którego Papież jest najwyższym naczelnikiem, bierzem się do ocenienia jego listu z całą sumiennością i oględnością. Aby stanąć jasno w naszej pozycji i być dobrze zrozumianymi, musim tu napomknąć, że łączymy w sobie podwójny charakter : duchowny katolików, i świecki polityczny Polaków, tak jak i Papież łączy, na jego i całego chrześcijaństwa nieszczęście, charakter duchowny ze świeckim, z politycznym. Ztąd, jeżeli Papież przemawia do nas w pierwszym naszym charakterze, winniśmy mu posłuszeństwo; jeżeli w drugim, winniśmy mu prawdę. Obowiązków naszych względem Boga i wiary on jeden jest tłumaczem; obowiązków naszych względem Polski my jedni tłumaczami jesteśmy, i nie ulegniemy ani radzie jego, ani poleceniom, chociażby on wystąpił do nas w charakterze li duchownym, jeżeli rady te i polecenia, będą się sprzeciwiać naszemu interesowi ojczystemu. Takie postępowanie w obec Papieża powinno być każdego Polaka, świeckiego czy duchownego, i takie było zawsze.

« Jakię natury jest list papieski z 27 Lutego? duchownej czy politycznej? Czy potępia w nim jakie herezye, jakie błędy wiary? Nie, potępia « *niegodziwy spisek, bezbożny ruch* przeciwko panowaniu najjaśniejszego xiążęcia. » Wprawdzie Ojciec Ś. zalecając posłuszeństwo i uległość panującemu, opiera się na piśmie ś., i zdaje się tu występować w charakterze li duchownym. Lecz cóż w ten sposób nie da się wytłómaczyć? Każdy gwałt, każdą grabież, każde tyranstwo schronić można pod wyrazy : « *wszelka władza od Boga pochodzi* » — a każde usiłowanie wydobycia się z pod gwałtu, z pod przemocy, nazwać *ruchem bezbożnym, spiskiem buntowniczym*. Nie, to być nie może, Pan Bóg z istot rozumnych i wolnych, nie chciał zrobić bydłat ulegających bez oporu pierwszemu lepszemu tyranowi, pierwszemu lepszemu zbójowi któremu podoba się w skutek gwałtu i przemocy włożyć na kark ich jarzmo.

« Kto są ci ludzie których Ojciec Ś. nazywa *sprawcami podejść i kłamstw, ludźmi burzliwymi i buntownikami*? są to Polacy, którym nieraz poprzednicy jego błogosławili, jako prawowiernym rycerzom, broniącym przez kilka wieków chrześcijaństwa od panowania Mahometa; — co to jest za kraj ten ulegający dziś *najmilszemu synowi, cesarzowi austriackiemu*? jest to Polska, jest to ta ziemia, której według słów papieża Pawła III, « *każda garść jest relikwią, jako cała przesiękła krwią męczenników*; » czego chcą ci Polacy? chcą odzyskać niepodległość tej Polski, którą rozszarpało trzech władców, w skutek *najbezbożniejszego spisku*. Czy może Ojciec Ś. w sumieniu potwierdzić tę zbrodnię? czy może, czy mu przystało jak pierwszemu lepszemu politykowi uważać rozbiór Polski za czyn dokonany? — Czy może w ruchach bezbożnych i buntowniczych w Galicji nie widział nic ważnego? pocóż natenczas słac im potępienie z wysokości stolicy Ś. Piotra, pocóż się mieszać w sprawy małej wagi, w sprawy policyjne? Jeżeli zaś widział w nich coś ważnego, jakieś nadzieje dla Polski, pocóż je potępiać i hańbić, jeżeli one zamierzały przywrócić jedno z państw chrześcijańskich, jeżeli chciały naprawić przewinienia polityczne poczęte w r. 1772? — Może te ruchy wystawiono jako *bezbożne*, dążące tylko do naruszenia pokoju i do zamieszania porządku? Pocóż pisać wyrok na świadectwie jednej strony, kiedy sam Ojciec Ś., z własnego doświadczenia z r. 1831, wie że go oszukano i czego żałował; czyż nie mógł się spodziewać i teraz *podejścia i oszukania*? czyż nie żałuje dziś swego postępku, widząc co zaszło w tym kraju, w którym listem swym chciał wstrzymać *rucho bezbożny* przygotowany przez gwałcicieli praw ludzkich i boskich?

« Ponieważ Ojciec Ś. potępia *niegodziwy spisek*, któż przygotował *niegodziwszy*? czy Polacy, czy rząd austriacki? Jakim gwałtem, jaką niegodziwością, jaką zbrodnią splamił się rząd Krakowski wychodzący ze spisku polskiego? a co wynikało w Tarnowskiem ze spisku austriackiego? Nie wiemy jak Ojciec Ś. postąpi po wypadkach galicyjskich, i który z dwóch spisków osądzi za godniejszy potępienia.

« To są prawdy które jako Polacy, jako ludzie polityczni, chociaż z żalem, zobowiązani byliśmy powiedzieć Ojcu Ś. Lecz na tém nie koniec, zmuszeni jesteśmy powiedzieć jeszcze cięższe, które wywołał sam list jego. Ojciec Ś. mówi że spiskowi galicyjscy ku łacniejszemu oszukaniu tłumy, używali religii do swych bezbożnych zamiarów. Nie wiemy do kogo ten wyrzut więcej stosować się może, czy do tych którzy w imię Boga i religii chcą się wydobyć z przemocy i ucisku, czyli

też do tych którzy w imię Boga i religii chcą ich uciskać i trzymać w przemocę. Czemże jest list papieżki wydany na żądanie Austrii, jak nie zachęcaniem w imię religii do ulegania bezprawiu, gwałtowi których się dopuściła *pobożna* poprzedniczka, *pobożnego* dzisiejszego cesarza? Poprzednik Ojca Ś. sam jeden z monarchów chrześcijańskich protestował w swym czasie przeciw rozbirowi Polski; coż odtąd zaszło? czy sprawiedliwość zmieniła się, czy prawa Polski ustały, ażeby Ojciec Ś. sumiennie mógł dziś potępiać usiłowania i ruchy które dążą do odzyskania prawa, do odbudowania Polski? nie słuźniejszaż, niesprawiedliwszaż aby religia stanęła raczej przy prawie jak przy bezprawiu?

« Ale nie od dziś dnia, i nie w jednej Polsce panujący używali religii do widoków swych przeciw prawom narodów i ludów, i na wielkie nieszczęście, w naczelnikach jej znajdowali powolne narzędzia. Na wielkie, powtarzamy, nieszczęście, Papież od dawna już, sami monarchowie świeccy, stają po stronie monarchów w gwałtownym procesie który ci toczą przeciw ludom. Przyznawanie to prawie ciągle słuszności panującym do tyła zaszкодziło powadze Stolicy Apostolskiej, że głos jej w rzeczach świeckich mało dziś jest ceniony nawet przez prawowiernych. I napróżno przyczynę tego składać na samą niewiarę; uczucie sprawiedliwości, uczucie dobrego i pięknego tak jest głęboko wryte w sumienie ludzkości, iż pomimo niewiary i rozbić religijnych, wszystko co jest piękne, wzniosłe i słuszne, znajduje potwierdzenie u wszystkich, przez kogobądź byłoby dokonane. Dlaczegoż nie trzymać się tego uczucia ludzkości, które zaiste nie kto inny jak sam Bóg wlał jej w serce, a które religia Chrystusowa uświęca.

« Dopóki tak będzie jak dziś, dopóki namiestnik Chrystusów nie przypomni sobie że « królestwo jego nie jest z tego świata » i nie będzie miał odwagi stanąć jawnie i głośno po stronie ludów upominających się o swe prawa, na nic nie posłużą *łzy i smutki, zamieszanie w Rzeczypospolitej chrześcijańskiej i cywilnej* nie ustanie, będzie coraz większe i coraz groźniejsze, i nie same łzy tylko poleją się tak w Rzymie jak indziej. Czas ten wszyscy przeczuwają, i ci którzy go pragną i ci którzy go się lękają. Wśród takiej chwili przygotowawczej i uroczystej, nie czas zważać na jakieś podrzędne względy, półśrodki na nic nie posłużą; całym sercem i z całą jawnością trzeba stanąć przy prawdzie, i mieć odwagę wyznaczyć i bronić w obec każdego i wszystkich.

Na żądanie braci naszych przybyłych z Krakowa zamieszczamy następującą ich deklarację :

Zmuszeni nieprzewidzianymi wypadkami szukać schronienia chwilowego na obcej ziemi, rzuceni w grono polskiego tułactwa, postanowiliśmy w Emigracji, poświęcić wszystkie siły nasze i zdolności sprawie ojczystej, stosownie do ducha i wymagalności narodu. Będąc czynnymi świadkami dążeń krajowych i zasad dla wywalczenia których naród w ostatniem powstaniu za broń pochwycił, oświadczamy, iż zasady te były czysto ludowe, że pod ich hasłem łączyli się wszyscy, i wszyscy je za zbawienne i święte uznali; że zasady demokratyczne z teorii przeszły w rzeczywistość; że na tej jedynie drodze postępując, oswobodzimy nieszczęśliwą naszą ojczyznę. Gdy zaś zasady te były tylko wypływem zasad Towarzystwa Demokratycznego Polskiego, przeto oddając świadectwo

prawdzie, pospieszamy, za przybyciem do Frzncyi, złączyć się z Towarzystwem Demokratycznym, ażeby wspólnie z niem, według możności naszej, pracować dla sprawy publicznej.

Podpisano : Karol Rogawski. — Józef Chładek. — Mikołaj Lissowski. — Maciej Pałczyński. — Jan Żygulski. — Ignacy Latkowski. — Kazimierz Prałski. — Roman Włodek.

Z pomiędzy licznych manifestacyj dla sprawy polskiej, zamieszczamy postanowienia Mityngu Londyńskiego i i petycję podaną do Izb francuzkich, za Polską, przez Radę Muncypalną w Mansigny.

MITYNG PRZYJACIOŁ POLSKI W LONDYNIE.

Dwudziestego siódmego marca o godzinie ósmej, liczni przyjaciele Polski, zebrali się pod *Koroną* i *Kotwicą* na Mityng, na którym przyjęte zostały następujące postanowienia :

1. Zgromadzenie uznając odwieczne prawo za jedyną ustawę narodów, ogłasza wszystkie podziały Polski i akta Kongresu Wiedeńskiego jej dotyczące za najokropniejsze zbrodnie; rozbió królów jakimkolwiek bądź skutkiem uwięźzony, uważa za rabunek i zabójstwo na wielką skalę, i że służy prawo oporu przeciwko takim rozbojom; uznaje więc, iż Lud Polski ma prawo, wszystkimi środkami, zrzucić z siebie panowanie ciemiężców; pochwała zatem obecne powstanie Polski i odwołuje się do sympatyj i wspaniałomyślności ludu Angielskiego, na korzyść polskich patryotów.

2. Przekonane, iż taki porządek społeczński, co przypuszcza uprzywilejowane stany, używające wszystkich korzyści, i nieuprzywilejowane, ponoszące wszystkie ciężary, jest główną przyczyną nieszczęść, które dolegają większości rodzaju ludzkiego, oświadczają więc domagając się zupełnego odbudowania narodowości i niepodległości Polski, iż reforma społeczeństwa polskiego jest nieodzownie potrzebną do wolności i szczęścia ludu. Ponieważ zaś Manifest Krakowski z 23 lutego, który ogłasza zniesienie stanów, równość polityczną i braterstwo, jest zgodny z naszymi zasadami politycznymi i socyalnymi, a zatem zgromadzenie uznaje powyższy Manifest za podstawę, według której wszyscy Polacy powinni działać i wszystkie ludy przystąpić do niego.

3. Wysłaną zostanie petycja do Parlamentu Angielskiego, z żądaniem ażeby Rząd Wielkiej Brytanii wstawił się za odbudowaniem polskiej narodowości.

4. Zgromadzenie, uznając braterstwo, wyraża swoją wdzięczność Ludowi Francuzkiemu i Niemieckiemu za ich sympatyje dla Ludu Polskiego. Zgromadzenie odwołuje się do wszystkich obywateli i wzywa ich do wspierania sprawy odrodzenia Polski. — Będzie uformowany komitet pod nazwiskiem Komitetu odrodzenia Polski.

PETYCYA DO IZB FRANCUZKICH PODANA PRZEZ CZŁONKÓW RADY MUNCYPALNEJ W MANSIGNY (Sarthe).

Panowie! na nowo Polska bohaterska zrywa grobowy całun, a jej tyrani pastwiąc się nad jej trupem wydobyli z niego iskrę życia. Maż ona zgasnąć? Jestże to przeciwnie ów niebieski znak zmartwychwstania. Jeżeli opuszczoną zostanie, czegoż będzie się można spodziewać? lecz podniesioną,

rozgrzaną, roznieconą tchem wolnych ludów w Europie, kto potrafi wstrzymać?

To zadanie życia i śmierci położone jest przed Francją. Rozwiązano je z samego początku, jednomyślnością głosów, po za waszém kole, kiedy nas widziano, albo raczej widziano każdego z nas bez różnicy opinii, jakby chodziło o ocalenie w lasnej ojczyźnie, ofiarującego powstańcom polskim, swoje ramiona, prośby i pieniądze.

Bo też w istocie niema serca któreby nie uczuło ciosów jakie, mianowicie od ostatniego krwawego tryumfu, zwycięzca zadaje swojej ofierze.

Jednych porusza uczucie religijne zranione, skażone i męczone, drugich obchodzi los szlachty pozbawionej majątku i los jej potomków których wyrzucono na Sybir, aby wyniszczyć familie i przywieść do nicości cały naród, wszystkich zaś porusza chęć zemsty za pogwałcone prawa zhańbionej ludzkości.

Jakto, wskazać lud cały aby się wyparł mowy swoich ojców, z nazwiskiem ojczyzny zapomniał o swoich przodkach którymi się ona szczyciła i w nich swoje nadzieje pokładała! Oto jest głos który codzień się wzmaga, szerzy, upowszechnia na okolo was, w pośród was, i stał się panującym na trybunie, który się domaga ażeby go nasi prawodawcy zatwierdzili, i zamienili w prawo, a potem w imieniu całej Francji i króla doręczyli komu należy.

Takie uroczyste żądanie zrobione, w imie ludzkości i w interesie Europy, możnaby oprzeć na literze traktatów 1815.

Alc Deputowani Francji, chwytajcie raczej za dzisiejsze okoliczności, i powiedzcie Europie, iż wówczas Francja dobijając się z bronią w ręku własnej exystencji, nie była w stanie rozważyć i wolno głosować w czasie upadku Polski. Dodajcie i to, iż Polskę poświęcono aby nasycić chęć zemsty za jej wierność dla chorągwi francuzkiej.— Wskażcie nareszcie co jest widocznem dla wszystkich, iż sprawa zmartwychwstania Polski i odzyskanie jej granic zgwałconych, bez współdziałania Francji w 1773, a pomimo Francji w 1791, jest sprawą niepodległości cywilizacji europejskiej. Powtórzcie, co już powiedziane zostało, iż w pośród namiętności zwróconych przeciwko Francji 1815 r. zapomniano wznieść naprzeciw olbrzymiej Rosji pierwszy obwód obronny przedmurza, który nie będzie zbyt potężny w przyszłości, wspierając się nawet na massach ludów środkowej i południowej Europy. Poprawcie błąd jaki popełniła polityka Napoleona, który stanąwszy u szczytu chwały w 1807, zapomniał, w upojeniu swoim o wdzięczności ażeby się okazać wspaniałomyślnym. Dziś, dopóki jeszcze federacja ludów dawniej cywilizacji ma przewagę, jedno słowo powiedziane a orzeł moskiewski schowa natychmiast szpony.

To słowo pierwsza Francja powinna wymówić, gdyż ona obok kwestji polityki ogólnej, dłużną jest osobiście. Wreszcie Powstanie Polski 1846 jest dzieckiem naszej rewolucji 1789, gdyż czytamy na jej chorągwi: « Zniesienie przywilejów szlacheckich, usamowolnienie chłopów, równość w obliczu prawa, zniesienie pańszczyzny. »

Spieszcie się Prawodawcy. Powtórzcie głosnię i śmieliej protestację którą corok zapisujecie na wstępie zbiorowego wyznania wiary. Głos wasz dziś będzie miał więcej powagi, a niżeli w 1831. Wówczas, głos podniesiony za Polską, mógł być dla Europy, drżąccej jeszcze na każde wspomnienie o Rzecepospolitej i Cesarstwie, głosem pochodzącym z natchnienia

ducha zaborów i propagandy rewolucyjnej.—Zróbcie więc—ogłoście iż kwestja Polski jest kwestją bezpieczeństwa dla całej Europy, kwestją sprawiedliwości i ludzkości.

Nakoniec, użycie waszego wysokiego znaczenia jakie posiadacie u Narodów i Rządów, dla wystawienia w sposób jasny potrzeby istnienia tego opiekuńczego przedmurza przeciwko ambicyi rossyjskiej.

Dodajmy jeszcze i to, że interes Francji w kwestji polskiej wyższy jest o jeden stopień od interesu który widzieliście w kwestjach dotyczących Hiszpanii, Belgii i Szwajcaryi. — Zastrzeźcie sobie także przy tej sposobności prawo wdania się na korzyść rozszarpanych Włoch.

Spieszcie się, bo to jedyny środek wstrzymania rozlewu krwi, i zamówienia sobie nieśmiertelnego miejsca w liczbie zgromadzeń francuzkich które nie raz już jeden ocaliły Francję, biorąc w obronę sprawę ludów.

Mansigny, 14 Marca 1846.

WIADOMOŚCI I DONIESIENIA

POLSKA. — Z Krakowa 23 marca. W cyrkule Wadowickim rząd austriacki ogłosił edykt, nakazujący chłopom posłuszeństwo dla władz, i odrabianie pańszczyzny. Pomimo jednak wyraźnego nakazu chłopci nie chcą odrabiać powinności poddańskich. Z tego powodu rząd postanowił użyć siły zbrojnej, i osadzić wojskiem wszystkie wsie i miasta.

— Z Krakowa 25 marca. Słychać huk dział i widać było łunę od strony Galicji. Tegoż dnia oddział piechoty austriackiej wraz z ośmiu działami opuścił miasto.

— *Gazeta Kolońska* z 26 marca donosi, iż chłopci w cyrkule Sandeckim napadli na miasteczko Nejmank, gdzie zabrali kasę rządową, i że w cyrkulach Bocheńskim i Tarnowskim tak samo teraz postępują chłopci. Przed kilku dniami urzędnicy z komór austriackich uciekli za granicę do Rosji. Wystany oddział jazdy, zmuszony był cofnąć się na powrót do Tarnowa.

— *Gazeta Augsburska* z 28 marca donosi, iż w odpowiedzi na zaskarżenie rządu austriackiego, zanesione przeciw Emigracyi, z powodu ostatnich ruchów zaszłych w kraju, ambasador francuzki Flahaut, złożył notę w której, rząd francuzki przyrzekł wzięść na przyszłość Emigrację pod ostry dozór.

— *Od Granic Galicji* z 23 marca. Podług wiadomości odebranych z Rzeszowa, chłopci tłumnie przybywają do miast cyrkulowych i dopominają się nagród które im rząd przyobiecał. Żądają oni nadto zniesienia pańszczyzny, czynszów, monopolu soli, tytoniu i uwolnienia od wojska.

— *Od granic Rossyjskich* z 25 marca donoszą, iż w Galicji ciągle pokazują się oddziały chłopów. Jeden z tych oddziałów wpadł na terytorium rossyjskie.

— *Z Wiednia* 25 marca. W Karpatach na nowo pokazały się oddziały od 10 do 15 ludzi wynoszące, którzy zachęcają innych włościan do powstania. (*Gazeta Augsburg.*)

— *Ze Lwowa.* W Galicji rozruchy jeszcze się nie ukończyły i dotychczas oddziały chłopów przebiegają kraj, a szczególnie w zachodnich cyrkulach. Niedawno w cyrkulach wschodnich rozdawano proklamacye w języku ruskim, wzywające lud do powstania.